

Tas Patweeschu lauschu draugs.

1835. 26. Dezbr.

52^{tra} lappa.

J a u n a s i n n a.

No Nihges. Uiswinnâ ohtredeenâ neddele bija pagahjusi, ka gohbigš Nihges bar-
bawihš, seewu un behrnus atstahjis un gahjis us leiju, tur pee eefalluscheem fugeem
wehl armeen strahdaja. Ap wakkaru winsch us reis sahze schehlotees pehz saweem behr-
nineem, ko tik ilgi ne effoht redsejis, un lubk', tuhlin taifijahš weens pats pahr spiltwi
us Nihgu eet. Det winsch ne atnahze nedš to wakkaru, nedš to nahti. Dhtrâ rihtâ
fuhmanni us spilwes winnu atradde nofalluschu, un tã winnu wedde mahjãš. Winsch,
kã schitte, zaur to pulku sneegu un to stipru falnu ar leelahm mohkahn bija publejees
un, pawissam nogurris, beidfoht turpatt palizzis. — Ne sinned wiss, woi tee lautini, kas
winnu atradde, ne effoht meklejuschi winnam wehl palihdseht; bet to dabbujam gan
sinnah, ka winsch naw atdshwojis un ka apbehdinata atraitne, winna nahwi gauschi
apraudajoh, ne mas naw us to dohmajusi, ka nofalluschus ziltwekus brihscham wehl
pehz pahri stundahm warroht glahbt. Tapehz mehš zitteem par mahzibu tẽ to wai-
jadšigu gudribu sluddinajam: kas ja-darra, kad useet nofalluschu. 1) Eenest' winnu
aukštã istabã; no Deewa puffes: ne eeksch filtu; nedš pee krabfai, nedš pee ugguni; zit-
tadi buhtu labbaki, ja laizinu wehl atstahju ahra. 2) Winnu nesdams, fargees galwu
winnam turreht semmat' pahr zittahm meefahm. 3) Nogehribj' winnu pawissam. 4) Noleez'
winnu failu sneegu wirfũ, ar galwu atkal augstafu, un apklahj' wissu meefu, tik ne galwu un
waigu, ar sneegu, pahri tukus augstumã, peespeed' sneegu winnam drufjin un tannis
weetãš, kur sneegš nokuhst, tur usleez' arween prischu. 5) Ja sneegu ne warr dab-
buht, tad ja-leek meefas aukštã uhdeni, woi ja-eetinn maisõš woi lakkatõš, kas aukštã
uhdent eemehrkti. 6) Eã tik ilgi ja-darra, kamehr meefas paleek mihtstas un lohzeeki
lohkami. Tad sahj' winnam woi ar sneegu, woi ar flapjeem, auksteem lakkateem berseht
rohkas, sahjas un wissu meefu. 7) Ja sehohdi buhtu kohpã speesti, tad lehnitinam noberfi
arri tohs papreeksch ar sneegu, un pehz ar ettiki, brandwihnu woi smirdoschu spirtu.
8) Ja meefa us tahdu wihst pamafihitim paleek filta, tad noslauz' winnu, leez' winnu
ne-eekurrinahã istabã aukštã gultã un ne rimsti winnu berseht un pamafihitim fildiht.
Turri winnam stipru ettiki un spirtu preeksch deggonu, kuttina winnam deggonu un
rihkli ar putninu spalwu, kas elšẽ eemehrkta, eepuh' winnam dwašchu, dohd' winnam
klistibri, un kad winsch jau ko spehz eedfert, tad lai dserr filtu teji (tee) ar wihnu. Un
9) tik kad winsch jau usmohdees, tew brihw, winnu pamafam eenest' filtakã istabã.

Sinna pahr jaunu grahmatu.

Preekšč seemas swehrkeem, kã jau zerream, palikke gattawa ta pirma no tahm
desmit sohlitahm grahmatahm, kurrahm wissahm tas wirsrahtis buhs: "Deewa wahr-
du mihtotajeem, pa brihscheem jauna grahmatina." — Tee raksti, kas schai pir-

mai eefschâ, irr schee: paprecksch Deewa luhgfschana par eefahkumu; tad nahf 3 spreddiki un lihdsibas: 1) Lai zettamees no meega! 1mas atwentes spreddikis, pahr lekzioni; 2) Kà Jesus zilwekus atpestija no wiffahm bailehm. 1mas seemas-fwehku deenas spreddikis pahr eewangeliumu; un 3) Lihdsiba pee bihbetu isdallifchanas, Numeistera draudses jaunâ basnijâ, 28tâ Okt. 1834; tad nahf luhgfschana jauna gadda eefahkumâ par eewangeliumu; tad tahda mahziba pahr wezzu Juhdu-semmi jeb Kanaänu, ihpafchi derriga, Deewa rakstus jo labbaki faprast un kurrâi leela kahrte jeb bilde irr peelikta, pa kurre tu drihs katru pilssehtu, kalnu, esaru un uppi warrest atrast, kas jaunâs derribas grahmatâs irr minnetas; tad nahf seemas fwehtku dseefma, un tad sinna no Mas-Sallazes bihbeles beedribas, kas 4tâ Dezember sawus bihbeles fwehtkus fwehtija. — Pa wahku arri warr atrast to sinnu: ja weenam arri ne patiktu, sawu weffelu rubli tehreht par desmit schahdahm grahmatahm, kurrâhm kohpâ 30 bohgeni buhs, ka tas winnas arri pa weenahm warrehs dabbuht, bet ne zittur, ne kâ Nihgâ muhsu pafschâ nammâ pee Sunder-eelas, un ne lehtaki ne kâ par 15 kapeikem sudr. par katru. Tatschu par scho pirmu tad wehl 5 kapeiki wairak buhtu ja-makfa, deht tahs brihnum' dahrgas bildes no wezzas Juhdu semmes. — Teem zeeningem mahzitajeem un zitteem kungeem un zilwekeem par masu atweeglinaschanu, kas mihligi jau usnehmahs, woi wehl us preekschu usnemsees, wiffas desmit grahmatinas pa pulkeem pastelleht un sawâ laikâ teem zitteem isdallihf, kas winnas arri aismakfajuschchi, mehsh tahdas sawadas billetes us stipraku papihri effam likfuschchi drikkleht, ko winat, ar wahroem aprakstites, par kwiiteem teem warrehs isdallihf, kas sawu rubli pee winneem eemakfajuschchi, un pa kurrâhm, kâ us birki, ikreis warrehs ussihmeht, jif no sawahm 10 grahmatinahm weens jau buhs sanehmis. Peesuhctisim arri ikkatram lihds ar to pirmu grahmatu tik dauds tahdas billetes, jif tam pehz tahs sinnas buhs wajjadfigs, ko mums jau atlaide.

• Jhsa mahziba, kâ bittes audsinahf. *)

Ohtra nodakka.

Pahr bischu strohpeem, kurwjeem un schkirstineem.

Weidsama pufse.

Diwi faleekami schkirstini.

Schee schkirstini irr taifami, tâpatt kâ skappites, no galdeem, kas abbâs puffes apdrahsti; galdu garrums ja-sagreesch pa ohlekti; plattums preefschâ un pakkakâ, weenam kâ ohtram gallam lihdsi, pa 12 tukkeem; sahnu plattums weenam un ohtram gallam pa 10 tukkeem. Tad gluschchi salaidis, safitt' dimu sahnu mallas ar to preefsch-galdu ar dselses naglahm woi kohka wadscheem; no

*) Tik taggad tahs wajjadfigas bildes palikke gattawas, ko schinni gabbâ sawahm lappahm dohdam par peelikkumu.

pakkata falaid' galdus tàpatt lihdsi, kà no preekscha, bet ne ar wairaf, kà ar diweem
 moi trim kohka wadscheem, ka sawà laikà weegli buhtu atplehschams. No wir-
 fus un dibbenà peesitt' dikti schohs tàpatt gluschi falaisfus galdinus pa abbeem
 fahneem un preekschà; bet ne pakkatà. Widdù tu diwas moi trihs fahrtinas
 warrefi eesprauft, lai schuhni dabbu, fur peeturretees. No preekscha pee dibbena
 pahrsahge schkehrfam wiffu galdu ne plattaf' kà 4 moi 5 tukkus, bet ne maita
 wis to atgreestu gabbalu; schinni paschà gabbalà semmajas mallas widdù eegrees'
 bittehm isejiamu lohdsinu, trihs tukkus garrumà un pufs tukka angstumà. Pa
 tam eetaif' tam gabbalam no ahrenes weenu moi diwas plauktinus, kas no wir-
 fus lai irr kà appatas knohpes. Schis atnemmans un peekeekams gabbals irr waija-
 dsigs, ka schkirstu jo labbaki warr isplauzigt un bischu darbus apraudsigt. Kas
 gribbehs, tas arri no diwahn moi trim mällahm glahschu lohdsinus warrehs
 eetaisigt. Wirfù eelaid' no pakkata diwas plautinus; tàpatt pee pascha dibbena
 no abbeem fahneem eetaif' pa weenu tahdu plauktu un nu jau schkirsts pawif-
 fam pabeigts; tomehr ihsteni falkohf, tas tik irr puss-schkirsts; jo kad winnus
 sauzam par diweem faleekameem schkirsteem, tad waijaga ohtru tahdu paschu,
 pawiffam weenà mehrà un pirmam lihdsigu pataisigt, tik bes galda no pakkata.

Tahdus diwas faleekamus puss-schkirstinus turredams gattawus, gaidi pa-
 zeetigi jaunu bischu, behrnu moi speetu, islaischanu, un kad tew Deews dohs
 sagaidigt to preeku, ka speets us tahdas weetas peemettahs, fur weegli ar puss-
 schkirstinu warrefi panahkt, tad panemm' to preekscheju schkirstu, atplehs' pakkatu
 galdu, aisbahs' isfreijamu lohdsinu, sajaz glahsi meddus ar glahsi uhdens, un
 iswaidi moi appazzini ar scho faldu uhdeni schkirsta eelschpuffi. Pamehmis schkir-
 stu, eij pehz speeta, un, lehnitam smeldams, saberr' bittes taisni schkirstà; tik
 skattees, ka tehwinisch buhtu widdù. Bittes, tà falaisfas, tuhlin to faldu uh-
 deni eesahfs no galda laisigt, preezafees, ka gan atrohd barribas, un drihs rim-
 fees schkirstà. Tà bittes guldinajis, aisleez' pakkatu galdu, to stipri ar wadscheem
 peedurdam, un noleez' sawà weetà, isfreijamu lohdsinu greesdams starp rihta
 un deenas-widdus puffi. Ja tu starp falaissteem galdeem kautkur schkirbi eeraudstiu,
 tad tuhlin waijaga to ar bischu salwi aismehreht.

Bet wehl waijaga plattaka dibbena no galdeem: tahds, us furru abbus
 schkirstus kohpà warretu nolift, kas trihs tukkus buhtu plattaks pahf schkirsta
 plattumu, un, kad weens puss-schkirsts ar ohtru blakkam salikts, fesch tukkus
 garraks. Noleez' weenu puss-schkirstu us scho dibbenu, un to ne pastummi tah-
 laki no preekscha, ne kà 4 tukkus, usfihme no preekscha un pakkata pee schkirsta
 pascha dibbena, fur tew tappes ja-eegreesch, bet apdohma, ka tew arri ohrts
 puss-schkirsts us to paschu dibbenu effohf ja-noleek, un turpatt arri preeksch schi
 tappes ja-eelaisch. Tahdi schkirsti ar sawu dibbenu naw ja-leek us plikkas sem-
 mes, bet us benki ar kahjahm.

No tahdeem schkirsteem dauds labbums atlezz; imà kahretà, tik kad tu schkir-
 stu eeraudstiu ar darbu pee krautu pilnu, tad tuhlin ohtru puss-schkirstu warretu
 atnest tukschu, tam pirmam pilnam no pakkata lehnitiam galdu atplehst, bittes drufzin

Fwehpinacht, un ja schuhni pee galda buhtu peelippuschi, tad ar drahti woi ar stipru deegu schuhnus no wirfus lihds dibbenam pahrgreest, ne maitadams nedf bischus nedf schuhnus, un tad arri warretu peelikt to tuffschu klahr pee pilnu, pakkat' pee pakkat' gluschi peelaisdams, un tãpatt no wirfus kã pee dibbena weena schkirsta tappes ar ohtra zeeti faseet ar stipreem aukteem. Ja tu faliktu schkirstu starpã jebkur eeraudsitu schkirbiti, tad aismehre to ar bischu salwi. — Lai tã pastahw us weetas schee falikti schkirsti, kamehr bittes pahr diwahm woi trim stundahm apraudsichs jaunu traufu; pehz trim stundahm atnahzis, aishahs' lohdsinu pilnam schkirstam pawiffam zeeti, atdarri tuffscham walkã, un to pamashitim panehmis us dibbena galdu, apgrees' us reis' schkirstus ar dibbenu tã, ka tuffschs nu stahwetu preekschã un pilns pakkatã, lai bittes tã bes aiskaweschanas sawu darbu tahsaki lihds raudsichanas laifam strahda.

Ohrã fahrã: tu bittes pa speetu laifchanas laifu weegli warresi ischkirr, kã us preekschu wehl tiks mahzihes.

Zreschã fahrã: pakkatu galdu atnehmis, weegli warresi raudsicht, no furra schkirsta un zil meddus ja isnemem.

Un zettortã fahrã: tahdõs traufõs weegli irr, wahjas bittes weenã weetã falaisf, un seemas laifã bischu nammã wairak tahdu ware nolikt.

Zsluhkojeet tad nu, prahtigi bittineeki, to leelu bildi, ko schai lappai, un schim gaddam par pabeigu, effam peelikkuschi, un fur ihsten' tik tschetradi bischu traufi irr ussichmeti. Zlassait few to, kas jums wifflabbaki patihk un israugait wiffu pehz weetas un sawa prahta.

1ma bilde rahda prosta troppu no preebes woi egtes, ar diweem plauttineem un us 4 kãhjahm stahwedamu.

2tra bilde rahda furwju, no salmeem fapihstu, kas us schkirstina no galdeem un furras schkirsts us dibbena, tãpatt no galdeem taifihsta, ar kãhjahm stahw; fur weens lohdsinusch irr paschã kurwi un ohtrs schkirstinã.

3schã bilde rahda to no galda taifihstu schkirstina fewischki, kas tolait' appaksch furwju ja-leek, kad schis pilns darba buhs, woi kad wairak bittes ne laistu speet.

4ta bilde rahda to puss-schkirstu no teem diweem saleefameem schkirsteem, no galdeem taifitu; un tẽ winna widdu un dibbenu labbi ware redseht.

5ta bilde rahda tohs diwus puss-schkirstus, weenã weetã faliktus, no dibbena ar tappeem salaisfus, no wirfus ar aukteem ap tappeem sawilktus, us benki stahdinajamus.

6ta bilde rahda zittu schkirstu, no tschetreem galdeem taifihstu, kas augschã irr schauraks un appakschã plattaks, un arri us dibbenu ar kãhjahm stahw. Schis prosts schkirsts irr tohti labs un salmu furwjam pawiffam lihdsigẽ.

7ta bilde rahda schkirstu, arri no galdeem taifihstu, kas tolait' irr ja-leek tam preekschescham appakschã, kad schis jau pilns darba irr un bittes wehl wairak warr kraut, woi kad gribbehs bittehm pakaut, behrnus laist.

Bet scheem tschetradeem traufkeem — kas 1mã, 2trã, 5tã un 6tã bildẽ rahdãhs un pahr furrahm to fãhhamu mahzibu scha gadda 9tã lappã atrohnã, — buhs stahweht benku wirfũ us noliktẽem galdeem, no semmes puss-ohtru ohlekti augstumã.

Wrihw drikkcht. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas pusses:

Dr. C. E. Napierky.

R. 34603